

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/10/2018
Identifikačné číslo spisu: 1014200060
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1014200060.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky: S., narodená X. októbra XXXX, bytom vo I., právne zast.: JUDr. Ing. Tomášom Kišac om, advokátom a konateľom Advokátska kancelária Mihalda, Válah, Kišac, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Gogoľova č. 18, IČO: 36 663 051, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 19. septembra 2013, Číslo: XXX XXX XXXX 0, v spojení so zmenovým rozhodnutím z 3. februára 2014, Číslo. XXX XXX XXXX 0, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. novembra 2017, č.k. 10Scud/1/2014-190, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 7. novembra 2017, č.k. 10Scud/1/2014-190, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Rozsudok krajského súdu

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom zo 7. novembra 2017, č.k. 10Scud/1/2014-190, postupom podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporkyne z 19. septembra 2013, Číslo: XXX XXX XXXX 0, v spojení so zmenovým rozhodnutím z 3. februára 2014, Číslo. XXX XXX XXXX 0.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že rozhodnutím z 19. septembra 2013 odporkyňa postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a podľa článku 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo 14. mája 2013. Podklad pre vydanie uvedeného rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálne poisťovne, pobočka Bratislava z 15. augusta 2013, podľa ktorej bola u navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť na 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli stanovené Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, Položka č. 3, písm. e/ - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Uvedená percentuálna miera bola navýšená o 5 % za iné zdravotné postihnutia (Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, stredne ťažké formy). Rozhodnutím z 3. februára 2014 odporkyňa postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo 14. mája 2013. Podklad pre vydanie uvedeného rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie zo 14. januára 2014, podľa ktorej bola u navrhovateľky stanovená správna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli stanovené Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, Položka č. 3, písm. b/ - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím platničkách s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Uvedená percentuálna miera bola navýšená o 5 % za iné zdravotné postihnutia (Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - Neurotické, stresové a somatomorfné poruchy, stredne ťažké formy).

Krajský súd zákonnosť preskúmaných rozhodnutí odporkyne preskúmal v intenciách ustanovení § 70 ods. 1, § 71 ods. 1, 2, 3, 4, 6 a 7, § 73 ods. 2 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov a dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutých rozhodnutí.

Krajský súd vo vzťahu k námietkam navrhovateľky, že posudková lekárka nesprávne určila Položku č. 4 písm. a/, správne mala určiť Položku č. 4 písm. b/ - teda ťažké formy s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 až 70 % uviedol, že posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava ako aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava vo svojich posudkoch zohľadnili všetky navrhovateľkou uvádzané ťažkosti a vysporiadali sa s lekáorskými nálezmi nachádzajúcimi sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľky. Podľa záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky nie je na takej úrovni, ktorá by podľa ustanovenia § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. zakladala vznik invalidity. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v posudkoch z 15. augusta 2013, 14. januára 2014, 18. novembra 2014, 21. apríla 2015, 25. novembra 2015 zhodne určili u navrhovateľky mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka predloženými odbornými lekáorskými nálezmi nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity. Posudkoví lekári určili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky sú choroby podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (napr. syndróm cervikokraniálny, cervikobrachiálny, lumbálny, lumbosakrálny a syndróm sakroiliakálneho skĺbenia blokády stavcov), slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku (Kapitola XV, Oddiel E, Položka č. 3 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.). Určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Za ostatné ochorenia zvýšil percentuálnu mieru o 5 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky je 30 %. Navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Ohľadom návrhu právneho zástupcu navrhovateľky, že je potrebné vypočítať MUDr. N., ktorá vyhotovila

posudok, za účelom vysvetlenia rozporu, prečo nevzala do úvahy lekárske správy predložené navrhovateľkou do dňa pojednávania, ktoré sú súčasťou spisu, uviedol, že posudkový lekár posudzuje zdravotný stav na základe lekárskejších správ, ktoré predložila navrhovateľka. Posudkoví lekári zo zákona vykonávajú posudkovú činnosť, na ktorú majú aj patričné vzdelanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne z 19. septembra 2013 v spojení so zmenovým rozhodnutím z 3. februára 2014 postupom podľa § 250q ods. 2 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal, keďže navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyni trovy konania neprislúchajú.

II.

Odvolyvanie navrhovateľky

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie. Za odvolacie dôvody označila skutočnosti spočívajúce v tom, že postupom súdu sa jej odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP), súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ OSP) a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ OSP).

Namietala, že odporkyňa dostatočne nezistila skutkový stav, keď pri svojom rozhodovaní vychádzala iba z posudkových správ, ktoré nezohľadňujú navrhovateľkou predkladané lekárske správy. V konaní poukázala na listinné dôkazy spochybňujúce zistenia posudkových lekárov a navrhla za účelom ustálenia skutkového stavu výsluch posudkového lekára, čím sa však súd nezaoberal. Poukázala na Predbežnú lekársku prepúšťacu správu z 12. februára 2014, Lekársky nález z 13. augusta 2014, Lekársku správu z 19. januára 2015 a Správu o pacientovi z 19. januára 2016, z ktorých jednoznačne vyplýva, že navrhovateľka trpí ťažkou formou choroby označenou ako vážna posttraumatická záťažová porucha a taktiež chorobou označenou ako recidivujúca ťažká forma depresie. Uvedeným sa však krajský súd nezaoberal a žiadnym spôsobom nevyvrátil pochybnosti týkajúce sa náležitého zistenia skutkového stavu i napriek tomu, že z týchto dôkazov jednoznačne vyplýva, že posudkoví lekári nesprávne určili rozhodujúce zdravotné postihnutie. Už na pojednávaní konanom dňa 7. novembra 2017 navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu na túto skutočnosť poukázala. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím nie sú neurotické, stresové a somatomorfne poruchy - stredne ťažké formy (položka č. 4 písm. a/), ale neurotické, stresové a somatomorfne poruchy - ťažké formy (položka č. 4 písm. b/) s percentuálnou mierou poklesu zárobkovej činnosti 60 - 70 %.

Záverom poukázala na - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2017, sp. zn. 1So/7/2016, podľa ktorého cit.: „ (...) Aj keď krajskému súdu nemožno uprieť snahu o čo najúplnejšie zistenie skutkového stavu, podľa názoru odvolacieho súdu naďalej existujú pochybnosti o správnom posúdení rozhodujúceho zdravotného postihnutia navrhovateľa. Napriek tomu, že krajský súd vyzval posudkového lekára na nové posúdenie s dôrazom na podrobné vyhodnotenie lekárskejších náleзов, ktoré navrhovateľ do konania predložil, v doplnujúcom lekárskom posudku sa vyskytuje záver, ktorý sa javí byť v rozpore so závermi vyplývajúcimi z niektorých zobrazovacích vyšetrení (MR driekovej chrbtice) . Podľa názoru odvolacieho súdu je pritom táto požiadavka navrhovateľa legitímnou, pretože vyššie načrtnutý rozpor skutočne vnáša pochybnosti o správnom záverov posudkového lekára. Preto je podľa odvolacieho súdu potrebné doplniť lekárske posudok so zameraním na vyššie načrtnutý rozpor (dorzálne vyklenutie diskov) a dostatočným spôsobom odôvodnení vplyv týchto skutočností na stanovenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia podľa prílohy č. 4 k zák. č. 461/2003 Z.z. ako aj z toho vyplývajúcu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vzhľadom na tieto skutočnosti bude potrebné doplniť dokazovanie o stanovisko posudkového lekára k skutkovým okolnostiam vyplývajúcim z obsahu administratívneho spisu odporkyne a odstrániť tak navrhovateľom

načrtnuté pochybnosti v ustálení rozhodujúceho zdravotného postihnutia a napokon aj z toho vyplývajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Je nepochybné, že rozhodnutie o nároku na dávku musí byť založené na takých podkladoch, aby bol presne a úplne zistený skutočný stav veci. Zdravotný stav žiadateľa o invalidný dôchodok (o zvýšenie sumy invalidného dôchodku) musí byť preto preverený a posúdený tak, aby bez pochybností umožnil vysloviť záver o splnení resp. nesplnení medicínskych podmienok pre vyhoviecie jeho žiadosti. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru o pretrvávajúcej potrebe doplnenia dokazovania vo vyššie naznačenom smere, preto napadnutý rozsudok prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods.1, 2 O.s.p.). Až po doplnení a odstránení vytykaného nedostatku bude môcť súd prvého stupňa vo veci opätovne rozhodnúť vrátane rozhodnutia o náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).“

- a v súvislosti s nepripustením výsluchu posudkového lekára tiež na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. mája 2010, sp. zn. 4Cdo/96/2010, podľa ktorého cit.: „ (...) Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým súd účastníkovi konania znemožní realizáciu tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.“

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

III.

Vyjadrenie odporkyne k odvolaniu navrhovateľky

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky vyjadrila podaním z 5. februára 2018. Dôvody odvolania nepokladala za opodstatnené. Uviedla, že vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie čo do posúdenia dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to na účely tak správneho, ako aj súdneho konania. Poukázala na to, že navrhovateľka v odvolacom konaní nepredložila žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v predmetnom konaní, a ktoré by prijatý záver v posudkoch spochybnili alebo vyvrátili. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti ohľadom zdravotného stavu navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia a tieto sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, bez nejasností, vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Napokon odporkyňa uzavrela, že navrhovateľka neprekázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Rozhodnutie najvyššieho súdu

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok účinný od 1. júla 2016 konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len „SSP“), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní navrhovateľky (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP, § 492 ods. 1, 2 SSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci je posúdenie správnosti rozsudku krajského súdu potvrdzujúceho ako vecne správne rozhodnutie odporkyne z 19. septembra 2013, Číslo: XXX XXX XXXX 0, v spojení so zmenovým rozhodnutím z 3. februára 2014, Číslo: XXX XXX XXXX 0. Rozhodnutím z 19. septembra 2013 odporkyňa postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo 14. mája 2013. Podklad pre vydanie uvedeného rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava z 15. augusta 2013, podľa ktorej bola u navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli stanovené Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, Položka č. 3, písm. e/ - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Uvedená percentuálna miera bola navýšená o 5 % za iné zdravotné postihnutia (Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - neurotické, stresové a somatomorfne poruchy, stredne ťažké formy). Rozhodnutím z 3. februára 2014 odporkyňa postupom podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a podľa článku 46 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo 14. mája 2013. Podklad pre vydanie uvedeného rozhodnutia tvorila Lekárska správa posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie zo 14. januára 2014, podľa ktorej bola u navrhovateľky stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie boli stanovené Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, Položka č. 3, písm. b/ - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Uvedená percentuálna miera bola navýšená o 5 % za iné zdravotné postihnutia (Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - neurotické, stresové a somatomorfne poruchy, stredne ťažké formy).

Najvyšší súd Slovenskej republiky predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že súd v procese súdneho prieskumu nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250l a nasl. OSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Povinnosťou súdu v rozhodnutí vo veci samej je svoje skutkové a právne závery náležite odôvodniť.

V rámci preskúmvacieho súdneho konania súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v opravnom prostriedku, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúvanie napadnutého

rozhodnutia (§ 250i ods. 1 OSP.).

Podľa § 157 ods. 2 OSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odvolací súd v danej veci mal preukázať, že súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporkyne nepostupoval náležite v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z § 157 ods. 1 a 2 OSP predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

K tomu najvyšší súd dáva do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax správnych súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 8. decembra 2010, sp. zn. 4Sžo/12/2010), podľa ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť totiž svojvoľné alebo zjavné neodôvodnené.“

Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k nezákonnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

Rovnako najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na Ústavný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP, v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany Rozhodnutie všeobecného

súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

Uvedenou problematikou sa už viackrát zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva, podľa ktorého z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993). Rovnako rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999).

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva a ani Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Vo svetle vyššie uvedenom, najvyšší súd podrobil prieskumu odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom dospel k záveru, že odôvodnenie krajského súdu je v podstatnej časti vlastného posúdenia v zjavnom rozpore so skutkovým stavom plynúcim z obsahu súdneho spisu. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku po všeobecnom opise uvádza: „Posudkoví lekári sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava ako aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava vo svojich vyššie uvedených posudkoch zohľadnili všetky navrhovateľkou uvádzané ťažkosti a vysporiadali sa s lekáorskými nálezmi nachádzajúcimi sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľky. Podľa záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky nie je na takej úrovni, ktorá by podľa ustanovenia § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zakladala vznik invalidity. Posudkoví lekári sociálneho poistenia v posudkoch zo dňa 15.8.2013, 14.1.2014, 18.11.2014, 21.4.2015, 25.11.2015 zhodne určili u navrhovateľky mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka predloženými odbornými lekáorskými nálezmi nepreukázala, že jej zdravotný stav odôvodňuje vznik invalidity. Posudkoví lekári určili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky sú choroby podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi nervového a svalového dráždenia (napr. syndróm cervikokraniálny, cervikobrachiálny, lumbálny, lumbosakrálny a syndróm sakroiliakálneho skĺbenia blokády stavcov), slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku (kapitola XV., oddiel E, položka 3.b) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.). Určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 %. Za ostatné ochorenia zvýšil percentuálnu mieru o 5 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľky je 30 %. Navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.“

Uvedený záver krajského súdu však nekorešponduje s obsahom súdneho spisu, z ktorého je zrejmé, že u navrhovateľky počnúc Lekárskou správou posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie z 8. septembra 2016 došlo ku zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia z pôvodne určeného - Choroby podporného a pohybového aparátu podľa Kapitoly XV, Oddiel E - Dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, Položka č. 3, písm. b/ - Degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25 % s navýšením o 5 % za iné zdravotné postihnutia (Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - Neurotické, stresové a somatomorfne poruchy, stredne ťažké formy) na rozhodujúce zdravotné postihnutie - Duševné choroby a poruchy správania podľa Kapitoly V, Položka č. 4 písm. a/ - Neurotické, stresové a somatomorfne poruchy, stredne ťažké formy s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 % s navýšením o 10 % za iné zdravotné postihnutia. Z tohto dôvodu aj podstatná námietka navrhovateľky spočívajúca v tom, že zo strany posudkovej lekárky malo byť určené rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa Položky č. 4 písm. b/ - teda ťažké formy s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 až 70 %

a nie podľa Položky č. 4 písm. a/ stredne ťažké formy, zostala zo strany krajského súdu nezodpovedaná.

Vychádzajúc z uvedeného vyššie najvyšší súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu je v jeho podstatnej časti nejasné, neurčité a nezrozumiteľné a v neposlednom rade aj nepresvedčivé, ktorá skutočnosť podmieňuje nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu pre jeho nepreskúmateľnosť z dôvodu jeho nezrozumiteľnosti a nedostatku dôvodov.

Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v preskúmvanej veci je jednostranné a formalistické, a teda ako zjavne nezdôvodnené a tým aj nesúladne s právami v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Podľa § 250ja ods. 3 OSP, ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správneho orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom;

Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, ods. 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať. Zároveň bude potrebné doplniť lekárske posudky aj v zmysle v súdnom spise založených správ z 31. októbra 2016 (č. l. 181 súdneho spisu), z 23. novembra 2016 (č. l. 183 súdneho spisu) a z 31. októbra 2017 (č. l. 186 súdneho spisu) potvrdzujúcich záver psychologického vyšetrenia z 13. augusta 2013 (č. l. 99 a nasl. súdneho spisu) ohľadom recidivujúcej depresívnej poruchy (F33.2), ktorú posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie v Lekárskej správe z 8. septembra 2016 vylúčil. Následne krajský súd opätovne posúdi zákonnosť rozhodnutí a postupu odporkyne a vo veci opätovne rozhodne. Svoje rozhodnutie aj náležite a presvedčivo odôvodní.

Súčasne v novom rozhodnutí rozhodne krajský súd aj o trovách celého konania (§ 224 ods. 3 OSP, § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.